

ACC. N:R M. 9805:1-11

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Småland ..... Upptecknat av: Kai Forselius
 Härad: Jönckerbo ..... Adress: Herrastrog. 12 b, helmås
 Socken: Långaryd ..... Berättat av: Peter Johan Larsson
 Uppteckningsår: 1945 ..... Född år 1870 i Långaryd.

Vårskadshillverkning	sid. 1-3.
Baussträmsel	sid. 4.
Skogsnyttan	sid. 4.
Västliljus	sid. 5.
Prästen och skogsgården	sid. 6-7.
Ätternsvin om medicin	sid. 7.
Läckan	sid. 8-9.
Stycke skansar	sid. 9.
Pastor Hellberg	sid. 10.
Vinteren 1881-82; kall vinter.	sid. 11.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R M. 9805:1

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Vävskedshllvarloving.

Vi var fem sykon hemma och då vi blev 10-12 år fick vi börja hjälpa till med att göra vävscedar. Arbetet började vid 8-tiden på morgonen och höll på till 11-12 på nätterna. Vi arbetade mest vintertid, för då var det ju varmt i stugan och backhuden var mjuk och behaglig att ha att göra med. Vassören köpte vi av hantlaren Karl Nilsson, som sedan i sin tur köpte scedarna. Han betalade dem med 75 öre - 1 kr pr stycke, men aldrig kontant utan vi fick byta till oss varor i stället och på dessa lade han då 10%. Nilsson skickade sedan ut "Kvillar" (mest folk från hälsan men även rikliga väslöskvillar) till hela Sverige Danmark, Finland, Ryssland och Ryssland.

9805.9.

ACC. N:R M.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

dessa "knallar" sauktas mest vintertid
och hade mycket ofta och så andra saker
att sälja som bilrom skivskåp med.
Men och annan av dem hade häst, men de
flesta gick till fots.

Om vi berättade sagn och historier när
vi satt och kväl skedar? Nej, det
gjorde vi sannoligen inte, det var den
ingen tid till. Vår gård var torpdå och
vi skulle göra vissa dagsarbet åt her-
gården, ^(dyllte - försörjda) men den fick sig. Och så var
barnen av allvarlig lagning, hon ville
inte och av nåt flams meder arbetet.
Efter Karl Nilsson övströ sonen till
Karlson affären och han var libaden
han nu har sonsonen affären, och han är
mycket bättre. Inför tiden är det ingen
som sysslar med värskedstillverkning.

ACC. N:R M. 9805:3.

för hand, det är ingen affär mer sedan
fabriken startade.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Barnskrämsel

Di brukte vanligen skrämma med sofa-
ren. I fall vi ville gå till brunnen då
hon förstis brunngruben.

Skrogsmoran

Henne har jag hört talas om, men aldrig
sett själva. Hon kom ofta till di som
brändebot och visade sig. En di retade
henne gick det gålet, det höjdes flera
mål på, men behandlade de henne ord-
samt, spredde hon dem inte. Grann ska
hon va på framiden som du rockar dem
men bastik har hon en gran som hon söker gömma.

ACC. N:R M. 9805:5

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Västlän

För hade vi västlän här som brukade gå
lös över gården. En juldag när vi skulle
gå till skolan stod vi tillsammans och väntade
på grannen som skulle hämta oss.
Då fick vi se en lykta på vägen och
hoppade att det var de som kom, men
ingen kom in. Samma jul någon av
nacklandarna gick min bror och jag
på vägen. Rätt som det var fick vi se ett
ljus före oss. Vi försökte springa felt det
men kunde omöjligt hinna upp det, hur
vi ansträngde oss. För trodde de att
det var tomter som gick omkring med
sina lyktor, men nu för di att det är
gasen som stiger upp ur jorden på så-
dana platser där det finns mycket många
missar.

Prästen och sluggan

När jag var på 20-22 år tjänade jag på Hylte-Borgård. Den söndag skulle Axel, sonen i huset, och jag gå till kyrkan, det var du som skulle bli präst som skulle predika. Vi satte oss som vanligt långt hemme i kyrkan. Vid altartjänsten var allt som ^{det brukade vara} vanligt, men så när den andra prästen, han som skulle bli präst ville säga, skulle gå upp i predikstolen, såg jag du mörkt slugga gå efter honom. Axel trodde att jag skulle komma, så blev jag. Prästen och sluggan hade påsktapp till halv sju span, ungefär. Då var där en pelare som stödde dem och då prästen ser honom fram, var han försam. Om jag blev pjat efteråt? Nej, jag varken var eller

ACC. NR M. 9805:7

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

hade varit klar blev sjuk, men jag förlorade
nästan matlusten resten av dagen.

Brännvin.

Brännvin förekom inte i vårt hem. Dels räckte
de vävskedmakarens inkomster ^{inte till} att köpa
sånt, dels ansånds inte för starkt.
Men malörtabrännvin hade vi förtis alltid
plöjde om någon skulle få ont i magen.
Man kunde också ta in kummubrännvin.
Det trogs på fastande dagar.

Näckben

Näckben har jag hört sägas om man inte
satt och jag tror inte den finns. Di brukade
bränna barnen med näckben då
de ville gå ner till sjön. Han brukade
visa sig i skogen av en vit häst och
locka barnen upp på sin rygga och så
blev han längre och längre ja flera som
kom upp på ryggen. Sen låg han barnen
och skrikte sig ut i vattenet.

Här bodde en spelman som hette Brödel
i byn före min tid. Hina föräldrar kom
ihåg en. Di sa att han lär sig spela
la av näckben. Han bodde i Anås by,
men på jultid hade han satt sig på
bron vid Prästbygs by och då hade näckben
kommit och lär ^{spela} honom. Brödel brukade
spela på ledstugan och ^{vid} bröllop. Han

ACC. N.R M. 9805:9.

Skunde också spela älvvalsen. De gjorde
hav på det bålet och då måste alla
dansa, antingen de ville eller ej. Till slut
dansade också alla bord och stolar under
dills någon sprang fram och skan av
strängarna.

Skylte skansar.

På Skylte skansar var för en massa skylte
gravar. De var kvar från den tiden då
svensker och danskar slog. Nu är skan-
sarna jämna med marken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. N:R M. 9805:10.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Pastor Hallberg.

Hän var en präst i barkaryd för en 75-80 år
sen, som hette Hallberg och som var
mycket besjuren på att dricka.

Hän påträffades ofta liggande full i
dibena här runt omkring. Han gick ha-
de någon småpojkar hjälpat på honom
och de sprang hem efter en Kobjälka
som de band om hans tals.

ACC. N:R M. 9805: 11.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Vinteren 81-82

var den kallaste jag varit med om. Jag
minns den så väl. Det var det året då jag
var 11 år och min äldsta syster konfirmer-
ades. Det började redan tidigt på
hösten. Då de skulle till Västby-
marknad 20 oktober var sjön tillfrossen och
det så pass hårt att alla tog genvägen
över den till marknaden. Och på höll
den sig till efter nästa Västby-
marknad i april.